

U KUHINJI

Monika Ali

Prevela
Milica Cvetković

IZDAVAČ

Naslov originala

Monica Ali
IN THE KITCHEN

Copyright © Monica Ali 2009

Posvećeno Kim

Translation Copyright © 2010 za srpsko izdanje, LAGUNA

PRVO POGLAVLJE

POGLEDAVŠI UNAZAD, IMAO JE UTISAK DA JE UKRAJINČEVA SMRT trenutak kad je sve počelo da se raspada. Nije mogao da kaže da je pravi uzrok, čak nije mogao da kaže ni da je to uopšte uzrok, budući da su događaji koji su usledili delovali kako neizbežno, tako i potpuno nasumično, pa iako je mogao da skrpi narativni sled i u tome nađe izvesnu utehu, dovoljno se dotad promenio da shvati kako je mogao da ispriča samo priču, a da pričama, sve u svemu, ne treba verovati. Svejedno, sledećeg dana smestio je početak u dan kad je Ukrajinac umro. Ako se za život može reći da ima prelomnu tačku, njegov je počeo da se odvija tada.

Tog jutra kasnog oktobra, Glison, menadžer restorana, sedeo je s Gejbrijelom na njihovom redovnom sastanku. Pogrešno je, kako se činilo, usmerio ljigavi profesionalni šarm.

„Shvataš da je na tvom terenu“, reče Glison. „Shvataš to, je l' da?“

Tad ga je Gejb prvi put video da odstupa od svog uobičajenog ponašanja. A noćni čistač je svakako na Gejbovom „terenu“. Šta je, u tom slučaju, mučilo Glisona? U ovom poslu, sve dok ne sagledaš svaki ugao, bolje je da držiš jezik za zubima. Gejb je lupkao po ivici kristalne vaze koja je stajala između njih. „Plastično cveće“, reče, „može da prođe na uskršnjim čestitkama i u pogrebnim zavodima.“

Glison se počesa po glavi pa kradomice proveri nokte. „Da ili ne, glavni kuvaru? Da ili ne?“ Svetloplave oči bile su mu sramno žive. Kosa mu je pak bila podeljena oštrim razdeljkom sa strane i odicala

je određenom usrdnom ispravnošću, kao da mu čitava lažna čast zavisi od nje.

Gejb pogleda po praznom restoranu, po bledoružičastim stolnjacima i stolicama s kožnim naslonima, po srebru koje bi tu i tamo zablistalo na slabom jesenjem suncu, lusteru ružnom kao nakinđurena udovica, lakiranom baru od orahovine koji je, bez ijednog lakta oslonjenog na njega, bio suviše taman i okužen samoćom da bi ga neko dugo i gledao. Pod ovim okolnostima, shvati on, nije mudro priznati bilo šta. „Na sastanku o hrani i piću pre najmanje tri meseca. Složio si se da nema više plastičnog cveća.“

„Svileno je“, hitro ga ispravi. „Svileno, molim te. U svom restoranu nikad nisam imao plastiku.“

„Kad bolje razmislim“, nastavi Gejb, „bilo je tu i nekih drugih stvari...“

„Glavni kuvaru.“ Glison ispreplete prste. „Ti si otvoren čovek. Ja sam otvoren čovek. Hajde da ne okolišimo.“ Nakrivi glavu i procedi reči kroz osmeh. Tako je dočekivao goste, lebdeći skupljenih dlanova i nakrivljene glave. „Leš u ustanovi. Nije sad trenutak da razgovaramo o slanicima.“ Ton mu je bio istovremeno ulagivački i prezriv, onakav kakav je čuvala za društvo pred pozorištem, turiste i svakog onog – lako prepoznatljivog po tome što se stalno osvrće – ko je štedeo.

„Zaboga, Stenli. Odneli su ga.“

„Stvarno?“, začudi se Glison. „Stvarno? Odneli su ga? Dobro. Onda je sve u redu. Baš glupo od mene što te zadržavam.“ Ustade. „Kažem ti, glavni kuvaru... slušaj...“ On se upilji u Gejba pa odmahnu glavom. „Sranje.“ Namesti dugmad na manžetama pa ode mrmljajući, podrhtavajući kao mačkov rep.

Gejb se vrati u kancelariju i izvuče fasciklu za bankete. Prelista papire i nađe onaj koji je tražio. Promocija proizvoda *Sirovski*. Pod naslovom „Meni“ Una je napisala „Kanapei: prolećne rolnice, dimljeni losos, komadići kiša, gvakamola, volovani (s račićima), minijaturni čokoladni mus.“ Rukopis joj je bio izluđujuće dečji. Kad ga pogledaš, padne ti na pamet kako sisa kraj olovke. On debelom crnom linijom precrta spisak. Proveri odeljke o budžetu po glavi, o najmu osoblja i onaj s komentarima. „Hajde da ovom prilikom dignemo sve zastave.“ Gospodin Medoks se naročito zainteresovao. Da dignemo sve

zastave. Šta je to značilo? Kavijar i tartufi? Napuniti profit i gubitak? Gejb uzdahnu. Šta god da je značilo, to nisu bili komadići kiša i volovani s račićima.

Kancelarija je bila kabina od montažnih ploča u uglu kuhinje s gomilom ventilacionih cevi i prozorom koji gleda na bojno polje. Osim Gejbovog stola i stolice, ormarića za dokumenta i stalka za štampač, bilo je mesta samo još za jednu plastičnu stolicu, uguranu između stola i vrata. S vremena na vreme, kad je bio zauzet ispunjavanjem formulara za narudžbinu ili rasporeda dužnosti, Gejb bi pustio da mu telefon zvoni sve dok ne pisne i pusti snimljenu poruku. *Dobili ste kancelariju Gejbrijela Lajtfuta, izvršnog glavnog kuvara hotela Imperijal u Londonu. Molim vas, ostavite ime i broj nakon zvučnog signala i on će vam se javiti čim bude u mogućnosti.* Kad čujete ovaj tekst, pomislite da je kancelarija nešto sasvim drugo, da je on neko sasvim drugi.

Podigavši pogled, ugleda Sulejmana kako marljivo radi u svom prostoru, secka vlašac pa ga besprekornim pokretom noža široke oštrice odlaže u plastičnu kutiju. Viktor naiđe iz ostave noseći baget. Stade iza Sulejmana, stavi hleb između nogu pa, držeći Sulejmana za ramena, nacilja mu baget u zadnjicu. U svakoj kuhinji se nađe takav jedan. Mora da postoji pajac. Sulejman spusti nož. Dohvati baget pa pokuša da ga gurne Viktoru u grlo.

Pa i juče, pošto je Beni otišao do katakombi da potraži otrov za pacove i vratio se s veću; nakon što je Gejb svojim očima video Jurija, nakon što je policija stigla, nakon što je gospodin Medoks i sâm sišao da objavi kako će restoran biti zatvoren i da sve podseti na njihove dnevne dužnosti; čak i nakon svega toga, Viktor se glupirao. Došunjao se do Gejba smešeći se i namigujući, rumenog lica školarca, kao da je smrt tričav i dobrodošao predah, nalik parenju očiju na nečijem dekolteu ili hitrom pogledu na gornji kraj čarape. „Znači, bio je go, stari Jurij“, brbljao je Viktor pa se prekrstio. „Mislim da je čekao devojku. Šta ti misliš, glavni kuvaru,* šta misliš?“

* * *

* Engl.: *Chef*, reč francuskog porekla, kojom se označava glavni kuvar u restoranu ili hotelu. U daljem tekstu će se Gejbrijelu podređeni obraćati sa „šefe“, što je kod nas uobičajeno oslovljavanje nadređenog. (Prim. prev.)

Prirodno, Gejb je prvo pozvao glavnog upravnika, ali je umesto njega dobio Medoksovog zamenika. Gospodin Džejms je navalio da i sam vidi, pa je sišao s notesom pritisnutim na grudi. Nestao je u podrumu, a Gejb je pomislio kako to može da traje čitavu večnost. Koliko njih treba da vidi leš pre nego što to postane utvrđena činjenica? Niko ne kaže da je dole čudovište iz Loh Nesa. On se nasmeši za sebe. Sledećeg trena se preznoji od panike. Šta ako Jurij nije mrtav? Beni mu je mirno i bespogovorno sigurno saopštio da je Jurij mrtav. Ali šta ako je još živ? Oko glave mu se širila bara krvi i nije ličio na živog stvora zato što su mu noge i pluća bili modri, ali kome ne bi bilo hladno da se ispruži go i krvvari na ledenom podu katakombi? Trebalo je da mu Gejb proveri puls, trebalo je da mu podmetne nešto meko pod glavu, trebalo je barem da pozove hitnu pomoć. *Trebalo je da ti pošaljem lekara, Juriju, a ne gospodina Džejmsa s njegovim prokletim nalivperom monblan i direktorskim kožnim notesom.*

Zamenik upravnika nije žurio. Gejb je stajao u kuhinji sa svojim kuvarima. Pomoćnici, okupljeni oko otvorene kante za đubre krcate ljuskama, žvakali su jezike, češali noseve ili čačkali bubuljice. Dejmijan, najmlađi, štrkljasti sedamnaestogodišnjak, spustio je šaku u kantu kao da razmišlja da zaroni i sakrije svoje bedno telo pod tom hrpom truleži. Stoj pravo, pomisli Gejbrijel. U nekom drugom trenutku možda bi to i naglas rekao. Pade mu na pamet da je, osim njega, Dejmijan jedini Englez koji radi u kuhinji. Ne krivi se, momče. Bila je to glupa misao. Nešto što bi njegov otac rekao. Gejbrijel je posmatrao Dejmijana sve dok momak nije mogao više da izdrži pa ga je pogledao. Gejb mu se osmehnuo i klimnuo glavom, kao da pruža nekakav oslonac onim gumenim sedamnaestogodišnjim kostima. Dečak poče da mlati rukom u kanti, a pokrenu mu se i tik u desnom oku. Gospode bože, pomisli Gejb pa ode do dela gde su se spremali sosovi da više ne gleda dečaka.

Kuvari Beni, Sulejman i Viktor poredali su se uz radni pult ruku prekrštenih na grudima, kao da organizuju borbu divljih mačaka. Iza njih je Ivan sve vreme radio, pekao je jagnjeće kolenice koje će posle da dinsta. Ivan je bio roštiljdžija. Njegovo radno mesto, u prednjem delu kuhinje, blizu šubera, sastojalo se od ogromne pećnice, trodelnog roštilja na ćumur, ploča sa četiri ringle i dve tepsije. Držao ih je neprekidno raspaljene. Oko čela je vezivao maramu koja mu je delimično upijala znoj, ali nikako u potpunosti. Ponosio se količinom krvi koju bi uspeo da obriše s prstiju o kecelju. Radio je u dve smene, za ručak i

večeru šest dana u nedelji i, sem ekipe koja je dolazila u pet ujutro da na roštilju ispeče kobasice i isprži jaja za švedski sto, niko nije smeo da priđe Ivanovom mestu. Gejbrijel je voleo da rotira kuvare, pa je Beni radio na hladnim predjelima i desertima jednog meseca, Sulejman sledećeg, ali je Ivan bio neumoljiv. „Niko ne zna o odrescima kao ja, šefe. Nemoj da ti ja seckam travu.“ Imao je izobličeno uho, oštre slovenske jagodice i još oštrijii akcenat sa suglasnicima koje je kotrljao kao sitninu. Gejb je od početka hteo da ga se reši, ali to još nije uradio.

Iznenada se unervozivši, Gejb ode prema podrumskim vratima. Uspori i konačno stade uz frižider sa sokovima i mlečnim desertima. Da Jurij zaista nije mrtav, onda bi mu zamenik upravnika davao prvu pomoć i podrobno ga ispitivao, radio bi sve ono što je trebalo da uradi Gejbrijel, pre nego što ode gore i gospodinu Medoksu prijavi šta sve Gejbrijel nije uradio. Gejba je užasavala veličina propusta koji je napravio. Ovde nije bio zato što je to hteo, već samo da se dokaže. Pokaži nam, rekli su mogući investitori za njegov vlastiti restoran, upravljaj kuhinjom te veličine i mi ćemo ti dati novac; radi tamo godinu dana i dovedi je u red. Naravno, i oni će čuti. Svi će u ovom smrdljivom poslu znati. I šta će on reći gospodinu Medoksu? Kako će objasniti? Da, recimo, prijavi kako je nestao file lososa, moguće da je ukraden, a da ga onda nađe u pogrešnoj pregradi frižidera, to bi već bilo loše, ali da prijavi smrt zaposlenog i da se ispostavi kako je taj zaposleni živ, ako ne i sasvim dobro, to je nesposobnost sasvim druge vrste. Proklet bio onaj Beni i njegova idiotska uverenost. Otkud je on stručnjak za smrt? Gejb dotaknu teme, gde mu se otnedavno pojavila čela, veličine novčića. Proklet bio i onaj Jurij. Nasloni se na frižider kriveći lice i gutajući, kao da je briga nešto što treba držati nisko, negde u sistemu za varenje.

Kad se zamenik upravnika pojavi na vratima, Gejb ga brzo pogleda tražeći znake. Gospodinu Džejmsu su drhtali prsti dok je ukucavao broj u mobilni telefon a lice mu je bilo neprirodno blede, kao da je i sam iskrvario na onom betonskom podu. Hvala bogu, pomisli Gejbrijel spreman da se ponaša autoritativno. Pokušao je da se pokaje što je kleo Jurija, ali je osećao samo olakšanje.

Hitna pomoć i dva policajca, lokalna pozornika, stigoše istovremeno. Medicinski tehničari noćnog čistača proglasiše mrtvim, ali neko vreme je sve drugo bilo u zbrci. Pozornici radiom javiše naredniku,

koji dalje pozva tim za procenu krvnih delikata. Kad je Medoks stigao sa sastanka, u kuhinji je bilo šest pandura.

„Šta se to, do đavola, dešava?“ upita Gejbrijela kao da je on lično odgovoran.

„Zaključajte ta zadnja vrata“, reče narednik. „I izlaz za slučaj požara. Upravo sam otkrio nekog ko je pokušao da zbríše.“

Jedan od onih tipova u civilu – Gejbrijel je odmah izgubio uvid u to ko je ko – udari po radnom pultu kašikom za salatu. „Svi treba da ostanu gde su. Razgovaraćemo sa svakim posebno. I ne zanimaju me vaši papiri. Nisam ovde zbog njih.“

Gospodin Džejms se upinjao da deluje autoritativno, ispravivši se do pune visine. „Svi naši zaposleni imaju broj nacionalnog osiguranja. Za to vam lično garantujem. To je činjenica.“

Policajac ne obrati pažnju na njega. „Kako ste došli ovamo, mene se ne tiče. Ovde smo da obavimo posao. Oni koji se plaše zbog papira neka odmah prestanu. Zato što mi ne brinemo zbog vas. Jasno? Hoćemo samo da znamo ono što vi znate. Je li to jasno svima?“

„Šta se ovde, kog đavola, događa?“ ponovo upita Medoks.

U kuhinji nije bilo ćeretanja, samo niz zabrinutih lica. Jedan policajac se pojavi iz podruma pa zamoli Medoksa i Gejbrijela da uđu u Gejbovu kancelariju. „Parks“, reče. „Ja sam viši istražitelj na ovom slučaju.“

„Slučaju?“ začudi se Medoks. „Kakvom slučaju?“

Parks se kiselo osmehnu. „Dežurnom policajcu – to je onaj narednik tamo – nije se dopalo kako ovo izgleda. Čim neko to nazove sumnjivim, imamo posla s mestom zločina, napravimo zapis o incidentu i sledimo proceduru.“

„Je li pao ili je gurnut?“ prosikta besno Medoks. „Učinite mi uslugu.“

„Zapravo“, počeo Parks, „slažem se s vama. Izgleda da je vaš momak pao. Reći ću vam šta je izazvalo zabunu. Na podu ima jedna zasebna mrlja, a i na zidu.“

„Što znači?“ upita Gejb.

Parks zevnu. „Osim bare krvi oko glave ima mrlja i okolo – što ukazuje da je neko, na primer, mogao biti udaren s leđa u glavu.“

„Ne kažete...“, počeo Medoks.

„Ne kažem. MMZ uzima uzorke. Menadžer mesta zločina. Baš volimo svoje skraćenice.“

„A mrlje?“ upita Gejb.

„Bio je alkos, je l' da? Dole ima nekoliko praznih boca. Verovatno se okliznuo, posekao glavu, ustao i zateturao se malo, pa ponovo pao. Ne krivim dežurnog policajca što nas je pozvao, ali kad mi ovamo stigne stručnjak za AKŠ – trebalo bi da je neko već krenuo...“ On pogleda na sat. „Analiza krvnog šablona. Kad mi tip iz AKŠ dođe, sto prema jedan da će reći isto.“

„Znači, sve ovo je formalnost“, reče Medoks.

„Nema tragova pljačke niti bilo čega sličnog. Stvari mu izgleda nisu dirane. Naravno, bićemo podrobni. Vidite, kad se lopta zakotrlja, morate sve da uradite do kraja.“

„Možemo li sutra opet da otvorimo?“ upita Medoks.

Detektiv gurnu ruke u džepove pantalona. Delovao je, pomisli Gejbrijel, pomalo razočaravajuće u onim mrkim suknenim pantalonama i sivkastom sakou. „Ne vidim što ne biste“, reče Parks. „Uskoro će izneti telo. MMZ mora da pregleda glavu i šake pa telo može u mrtvačnicu. Mesto zločina će zasad ostati obezbeđeno.“

„Mrtvačnica je poslednje?“ upita glavni upravnik.

„Patolog će dati svoje početne nalaze – povrede nastale od pada, takve stvari, otvoriti istragu i odložiti je do konačnog policijskog izveštaja.“

„A kad dobijate izveštaj patologa?“

„Ukoliko AKŠ ne izađe s nekim iznenađenjem, neće ići kao hitan posao. Možemo da obavimo to za četrdeset osam sati ako ima razloga, inače biće pre pet ili šest dana. A, izgleda da je stigao moj čovek za krv. Pretpostavljam da ste zvali Zaštitu na radu?“

„O, da“, reče gospodin Medoks natmureno. „Prijavili smo opštini. Prijavili smo Zaštitu na radu. Još nismo prijavili mornarici, ali svima ostalima jesmo.“

Gejb proveri koliko je sati. Skoro pola jedanaest. Sedeo je u kancelariji više od pola sata, a ništa nije uradio. Pokušavao je da se seti kad je poslednji put pričao s Ukrajincom. Razgovarali su o masnoći na aspiratorima, ali to je bilo pre oko mesec dana. „Da, šefe“, rekao bi Jurij. „Pobrinuću se za to, šefe.“ Tako nešto. Nije bilo potrebe da glavni kuvar priča s noćnim čistačem sem ako ovaj pravi probleme, a Jurij, do juče, nije bio problematičan.

Una energično kucnu i uđe u kancelariju. Ugura se u narandžastu plastičnu stolicu. „Držim se nekako moleći se.“ Glas joj je bio

nedvosmisleno stegnut, kao da se usteže od smeha, plača ili vike. Naslonila je laktove na sto i spustila glavu u šake.

Nismo ovde da časkamo, pomisli Gejb. Bilo je kod nje nečeg što ga je izluđivalo. Nije to njeno često kašnjenje na posao, nije njena neefikasnost, nije to što joj je vrhunac dobre večere bio paprikaš s knedlicama i *listom peršuna odozgo*, pa čak ni to što nije umela da isprži ni riblji file a da joj ne zagori. Radio je on i s glupljim kuvaricama, neradnijim kuvaricama, kuvaricama koje bi poslužile i činiju bljuvotine ako misle da će im to proći. Kod Une ga je jednostavno nervirala ta njena familijarnost. Kad mu je uletela u kancelariju i sela, izgledalo je kao da se vraća kući iz kupovine i raduje se čašici i razgovoru. Način na koji je pričala, hodala, kako je pritiskala grudi dok razmišlja, sve je to, do srži, bilo nedvosmisleno i neizbežno familijarno. Prema Gejbovom iskustvu, žene koje rade u kuhinji – a bilo ih je malo – rade najmarljivije, psuju najglasnije i pričaju najmasnije viceve. Ne znači to da su muškobanje, ne uvek – umeju one još kako i da flertuju – ali to pokazuje da znaju pravila. Profesionalna kuhinja nije isto što i kuhinja kod kuće. To su dva različita sveta. Samo što Una – koja je, ostavši na istom mestu, u dobru i zlu, skoro dve decenije, došla do položaja glavnog zamenika kuvara – izgleda nije bila svesna te razlike.

On potraži u fioci raspored zaposlenih i ponovo primeti kako se ultraplast iskrzao oko zareza napravljenih u iverici pod njim, koje je, kako se pričalo, prethodni glavni kuvar urezivao brojeći dane kad je bio trezan na poslu (ukupno njih devet), a kad se okrenuo prema Uni, seo je izuzetno pravo i pristojno, kao da time pokušava nju da spreči da se raspline po čitavom stolu.

„Ovde, Una, ima toliko različitih religija. Treba da paziš da nekoga ne uvrediš.“

„E-hej“, reče Una i isturi zlatni zub. „Dobrom bogu nisu važne reči. Samo da čuje molitvu.“

„Nisam mislio na njega“, reče Gejb upitavši se, i to ne prvi put, treba li da je se otarasi i da li bi to možda izazvalo više nevolje nego blagodeti.

„E pa, dušo“, reče Una, „u tome ovde i jeste problem.“

Bože, daj mi snage, zavapi Gejb. „Jeste“, odsečno reče, „danas je težak dan. Možeš li da pozoveš agenciju i nađeš zamenu za Jurija? I za Benija. Otišao je kući da se povrati od... od šoka.“ Beni, zapravo,

nije želeo da uzme slobodan dan, ali mu je Gejb to naredio, znajući da bi ga inače šef kadrovskog gledao popreko.

„Siroti, siroti stvor“, reče Una. Na usnama su joj te reči pucale kao da su izbačene iz nje nizom udaraca u grudi. Ona upre oči u nebo.

„Da“, složi se Gejb, mada tek treba razjasniti zbog čega je Beni tumarao po podzemnim hodnicima – „katakombama“, kako su ih zvali – daleko od suve hrane i hladnjača, daleko od bilo koje ostave. Gejbrijelu pade na pamet kako, da nije bilo Benija, Jurija dugo ne bi našli. Glupost, kakva glupost, pomisli ne znajući ni sam na šta je mislio.

„Na moj slobodan dan“, reče Una. „Naravno, sve se događa na moj slobodan dan.“

Gejb razmisli načas o ovome. Kao da Una hoće da kaže kako bi, da nije bila odsutna, sve bilo u redu. Ili se prosto vajkala što je propustila tu dramu. „Treba da mislimo na posao“, reče on.

„Da, šefe“, potvrdi Una. Osmehnu se i nabra bore oko bademastih očiju. Lice joj je bilo mnogo mlađe od pedeset pet godina koliko je imala, glatke kože i jedro, s devojačkim pegicama preko grebena nosa. U kosi nije imala ni traga sedih, a šišala se kratko nad malim ušima. Nosila je šnale sa cirkonima prikačene za kuvarsku bluzu i verovatno posle posla njima kačila kosu s obe strane. Bila je debela, ali nekako joj je salo doprinosilo mladalačkom izgledu, kao da je to nešto što će prevazići. „Jurij“, poče ona, „siroti stvor, živeo je dole kao pacovče. Šta misliš kol'ko je bio tamo, hmmm?“

„Una“, reče Gejb tražeći načina da razgovor drži u pravim i uskim okvirima, „policija sad to istražuje.“

Una zbacila cipelu i nagnu se da izmasira taban. Stopala su joj, međutim, izgledala spram godina. Bila su tako široka da su zapravo delovala četvrtasto, a crne baletanke koje je nosila na poslu kao da su se rasteogle na šavovima. „Po podne će me ispitivati. Gospodin Medoks mi je to jutros rekô. Sam bog“, reče i ugura ponovo stopalo u cipelu, „sam bog zna šta se dogodilo.“

„Zapravo, vrlo je jasno“, reče Gejb. Parks mu je delovao kao neki ćata, ali je očigledno znao svoj posao. Islednici na „mestu zločina“ potvrdili su njegovu pretpostavku, pa s obdukcijom neće žuriti. „Jurij je živeo u podrumu. Tamo je imao madrac i sve, s druge strane kanala za đubre, u onome što je bila kancelarija stare ustanove. Tuširao se u konobarskoj garderobi, verovatno je pio, vraćao se u svoju sobu, okliznuo, udario glavom, umro. Tragično, zaista. Ali ne i tajanstveno.“

„Sam bog zna“, ponovi Una.

Gejb podiže hemijsku olovku, pritisnu da izbací minu pa pritisnu ponovo i uvuče je. Zapita se šta je to što Glison nije mogao da kaže o Juriju. Bio je ubeđen da je Glison nekako umešan. Zbog čega bi se inače onako satirao od posla? S vremenom će sve postati jasno. Gejb je škljocao hemijskom. Škljoc, škljoc, škljoc, škljoc, škljoc.

„Nema veze, dušo“, reče Una i potapša ga po ruci. „Svi to osećamo, znaš.“

„Hoćemo li da počnemo?“, upita Gejbrijel. „Treba mnogo toga da sredimo.“

„Da, da, da. Znam.“ Vrtela je zadnjicom pokušavajući da se namesti udobnije, što joj je bilo teško pod tim okolnostima, zaglavljenoj između stola i vrata. „Ali Jurij, srce moje. Šta je mislio? Dole nije baš kao u hotelu.“

To je to. Ako nešto smrdi, pratiš mu trag i on te ponovo dovodi do Glisona. Glison je spreman na svaku moguću prevaru, pa još neku pride.

„Ako mene pitaš“, reče Una, „oguliće ovo mesto od tužbe.“

„Ko? Ko će ga tužiti? Svejedno, nije trebalo da bude dole.“ Na tren je bio ubeđen kako je Glison Juriju izdavao taj prostor dole, možda mu dodatno naplaćujući madrac, ali sad mu se ta misao učini smešnom. Prazne boce remi martena. Ne kupuje se vrhunski konjak platom noćnog čistača, bar ne po punoj ceni. Doduše, to se Gejba nije ticalo. Doći će do istrage. Neka oni otkriju sve što treba da se zna. Neka ostalo otkrije gospodin Medoks.

„Mmm“, ispusti Una, naizgled zadovoljno. „Odraće ih od tužbe.“

„Možda“, reče Gejbrijel. „A naša briga je ovaj raspored smena.“

„Neka Nikolaj zameni Benija“, reče Una, „zna on znanje.“

Nikolaj, pomoćni kuvar, bio je u nižem rangu od Benija, ali je Una u pravu, on je i više nego sposoban.

„Zvala sam agenciju pre oko sat vremena“, nastavi Una. „Stižu dvoje novih.“

„Dvoje? Ko nam još nedostaje?“

„Devojka. Kako se ono zvaše? Znaš, što pere lonce i to.“ Trljala je grudi dok je razmišljala. „O, baš je mršava ta mala, može da prođe ispod vrata, tako je mršava da se jedva vidi. Dođe ti da je posadiš i daš joj nešto lepo i toplo pa joj kaže: Zaboga, dete, jedi to. Jedi!“

„Je li javila da joj nije dobro?“ Gejb proverí koliko je sati. Ova jutarnja pauza mora da se završi.

„Setila sam se – Lena“, reče Una i nasmeja se. „Hu. Od mene je tanja, što jes' jes.“

„Je li javila da joj nije dobro?“, ponovi Gejb. Jedva se i sećao te mršave Lene.

„Nije“, reče Una, „ali je juče niko nije video, kako čujem, a danas nije došla za svoju smenu. Sigurno se prepala uz sve to što se dešavalo, znaš.“

„Jesi li je zvala na kuću?“, upita Gejb.

Una ga pogleda i napući usne, očigledno proveravajući je li mu nije dobro ili se samo šali. Pruživši mu mogućnost da se dvoumi, poče da se smeje onim dubokim grlenim smehom. „Ma ajde“, reče.“

Gejbu se činilo da se Una ne smeje kao ostali svet. Drugi su se smejali ili učtivo ili prosto, zajedljivo ili pritvorno, bespomoćno, beznadežno, tužno ili radosno, u zavisnosti od trenutne situacije. Samo se Una smejala uvek isto, kao da reaguje na neki beskrajni vic. Reče joj: „Nema telefon. Naravno, nema ga.“ A nije ni bilo svrhe uzimati telefon od osoblja. Ako i dobiješ vezu, naletećeš na nekog ko ne govori engleski. Ili na nekog ko te, lošim engleskim, zdušno ubeđuje da niko pod tim imenom nije ni ušao u Veliku Britaniju, a kamoli kročio u njegovu kuću. „Je li ona preko agencije ili za stalno?“

Una se zamisli na tren. Gejbrijel pogleda u kuhinju i vide kako Viktor istresa kesu zamrznutog krompira u fritezu. Zamrznut krompir je zabranjen; otkad je, pre pet meseci, Gejbrijel došao, zabranjeno je bilo kakvo zamrznuto povrće. Ali ovaj Viktor, pametnjaković, tera po svome kao da je on zakon za sebe.

„Došla je preko agencije“, reče Una, „da, tako je, mmm.“ Završila je rečenicu, ali je nastavila da mrmlja i ponavlja „da“, te meke smirujuće zvuke, tiho kao da je dokonala njegov sve veći bes pa će ga umiriti mumljanjem.

„Ako se pojavi, kaži joj da se slobodno gubi. Neću to trpeti.“

„Upozoriću je“, reče Una. „Treba da ima dva ili tri upozorenja.“

„Ne“, reče Gejb. „Ona je samo preko agencije.“ Slegnu ramenima kao da pokazuje kako ne uživa u tome. „Žao mi je, Una, ali ona je otpuštena.“

Kuhinja je, kao i čitav hotel *Imperijal*, poticala iz viktorskih vremena. Međutim, dok su foaje i prostorije za posebne namene, sobe i kupatila, stepeništa, hodnici i prolazi preuređeni u prostor dvadeset

prvog veka unutar skeleta iz devetnaestog, kuhinja je – uprkos brojnim preuređenjima i prepravkama – zadržala osobine sirotinjske radionice, s neizbrisivim pečatom mukotrpnog rada iz pokolenja u pokolenje. Bila je to prostrana prostorija niske tavanice; gotovo četvrtasta, s dva dodatka pod kosim uglom, jednim u kojem se pripremalo povrće i drugim gde su bile profesionalne mašine za pranje sudova, po jedna za tanjire, čaše i tiganje. Iza mašina i sudopera bio je kratak hodnik koji vodi do istovarnog prostora, gde su od ranog jutra do kasnog popodneva pristajali kamioni i gde je Erni (doživotni čak i po Uninim normama) trčkarao tamo-amo do montažne kućice, u kojoj je uzdisao nad svojom poezijom i kompjuterom, koji ga je skoro na smrt plašio. Okrenuta hotelu, ali van krila, tik pre nego što se iz kuhinje dođe do kancelarija koje zauzimaju zubate mlade marketinške sekretarice, nalazila se poslastičarska kuhinja. Za razliku od velike kuhinje, tu je vazduh bio uvek prohladan, teorijski zbog prirode posla, ali kad god bi Gejb ušao, pa čak i samo prošao pored nje, nije mogao da ne misli kako je to zbog poslastičara Albera, čiji ledeni dah može da sledi i najtoplije srce.

S mesta na kojem je Gejb sad stajao, leđa okrenutih šuberu i šaka oslonjenih na ivicu tople vitrine koja se pružala duž dve trećine kuhinje, video je do kraja svog carstva. Video je ostavu, deo za pripremu sosova, ribe i mesa. Video je maleni radni prostor gde su pomoćnici neprestano sipali hamburgere i pomfrit za posluživanje po sobama, kako se okreću napred-nazad između pulta od nerđajućeg čelika i korpi za prženje i roštilja, kružeći i kružeći, kao pas kad se smešta za dremanje. I video je kako su decenije nevoljnog doterivanja, s ivicama koje štrče i ne uklapaju se i opremom odabranom zbrda-zdola, dale kuhinji očajan izgled, kao da će se svakog časa raspasti.

Čak i pod, pomislio je, popušta. Procenio je da su pločice postavljene u poslednjih nekoliko godina, i to one izdržljive, crveno-smeđe kamene. Ali nisu istrajale, pa po ivicama i u uglovima mogu da se nađu arheološki slojevi škriljca, terakote i linoleuma. Tek kad kuhinja radi punom parom, kad se oštre noževi i treskaju tiganji, kad se nižu beli tanjiri, kad kuvari izvikuju naređenja, uvrede i viceve, izmiču se i saginju izvodeći savremeni kuhinjski ples, ovo mesto se preobrazi.

Međutim, danas je u doba ručka vladalo mrtvilo. Jedan čistač, Filipinac u tamnozelenom kombinezonu, gurao je zoger preko pločica tako odsutno da je izgledalo kao da je zoger živ i da vuče čistača za sobom. Na zadnjem zidu isprskanom masnoćom, omalonom

bezličnom sivozelenom, propagandni plakat Zaštite na radu i iz novina istrgnuta slika golišave devojkice lepršali su na ustajaloj pro-maji ventilatora. U grupicama od dvoje i troje, pod fluorescentnim svetlom koje isisava život, kuvari su tračarili i planirali pauze za pušenje. Kakvo mesto, pomisli Gejb, pa skrenu pogled na zadnja vrata s rešetkama i zasunom i okovan prozor bez svetla. Kakvo mesto: delom zatvor, delom azil za ludake, delom mesna zajednica.

Štampač koji je stajao u šuberu i bio spojen s kasom u restoranu počeo da zuji. Gejbrijel dohvati papir. „Svi na svoja mesta“, doviknu. „Konsome rojal, dve haringe, jedan barbun, jedan kačatore, jedan oso buko. Hajdemo.“

„Šefe“, reče Sulejman prišavši s taperver kutijom. „Malo sam se igrao prilogom za konsome. Mešavina kiseljaka i krbuljice.“ On pokaza sadržaj kutije pa cmoknu palac i kažiprst. „Stvarno, stvarno ukusno. Misliš da je to okej?“

Sulejman je bio iz Indije. U Engleskoj je manje od tri godine, a engleski mu je već bolji od Uninog. U kuhinji se on jedini zanimao za hranu. Konsome rojal nema te biljke u prilogu. S njima bi to bio konsome žilijen. Ipak, Gejb nije želeo da ga obeshrabri. „Okej je“, reče. „Odlično, Sulejmane.“

Sulejman se nasmeši. Iako je u osmeh unosio isti onaj predan stav s kojim je obavljao sve zadatke, istezanje usana široko i preko zuba, klimanje glavom i nabiranje očiju nije narušilo ozbiljnost njegovog lica. Čak i s belom kuvarskom kapom, bluzom i keceljom, pa čak i s onim kratkim – pomalo krivim – nogama u plavim kariranim pantalonama i s tiganjem u ruci, Sulejman nije izgledao kao kuvar. Ličio je na prerušenog procenitelja štete iz osiguravajućeg zavoda.

Gejbrijel odlučio da obiđe kuvare pa prođe pored Sulejmana lupnuvši ga po leđima.

U ostavi je lenčario Viktor lupkajući petama o frižider pod radnom površinom. Bio je to mlad čovek koji je svoju nervoznu energiju i frustraciju pogrešno protumačio kao harizmu, i zato ga je bilo nemoguće voleti. Način na koji je stajao, isturao bradu i karlicu ukazivao je na to da misli kako je još u nekoj uličici u Moldaviji i čeka da počne gužva.

„Zauzet si?“, upita ga Gejbrijel.

„Za koji tim navijaš?“, dočeka ga Viktor.

„Šta?“

„Tim. Tim. Fudbalski.“

Viktor je koristio kolonjsku vodu i čupao dlačice između obrva. Mladić je očigledno bio zaljubljen u sebe. „Za *Rovers*“, reče Gejbrijel. „*Blekbarn rovers*.“

Viktor načini pokret rukom kojim je izrazio kako je *Rovers*, po njegovom mišljenju, osrednji tim. „Moj tim – *Arsenal*. Kod kuće – *Agro*.“

„Ima logike“, reče Gejbrijel. „Izvini što ću te pitati, ali zar ne bi trebalo nešto da obaviš?“

„Ne“, odvrati Viktor. „Šta?“

„Posao“, reče Gejbrijel. „Zbog toga dolazimo ovamo. Je l' ti to poznato? Za to nam plaćaju.“

„Čoveče, iskuliraj“, reče Moldavac s glupim američkim naglasom. „Vidi“, nastavi mahnuvši široko rukom. „Sve spremno.“

Gejbrijel proveri činije sa salatama i prilozima. Otvori frižider i na brzinu prebroja hladna predjela: kupe od plavog patlidžana i moca-rele i lepeze dinje s parmskom pršutom. „U redu“, reče. „Dobro.“ Onda mu pade na pamet da zarije kašiku u gremolatu i proba je. „Ne. Mislim da ovo neće moći. Nešto nedostaje.“ Isproba još zalogaj. „Šta je s filetima incuna?“

„Šefe“, počeo Viktor prekrstivši ruke, „nema fileta incuna. Ako hoćeš, naručicu ih.“

„Proveri dole, u suvoj ostavi.“

Viktor se zagleda u pod.

„Nemamo čitav dan“, opomenu ga Gejb. „Gremolata ide uz osobno.“

„Šefe“, ponovi Viktor. Podiže dlanove iznad glave i isceri se zamišljajući, sasvim pogrešno, kako šarmom može da se izvuče iz svake situacije.

„Odmah“, reče Gejbrijel tihim glasom. Odlučio je kako će – a ta odluka je bila taktička – ukoliko se ovo sranje nastavi, on to „isterati“. Nikad, gotovo nikad, nije gubio živce. Ali ponekad bi nešto isterao.

„Nema šanse da odem dole“, reče Viktor. „To me užasava, čoveče. Znači, pao je na nekakvu ručku, je l' tako? Je li mu virila iz potiljka?“

„Viktore...“

Međutim, Viktor nije mogao da učuti. „Sranje“, reče. Reč je zvučala kao granje. „Moraš da poštuješ mrtve, znaš? Poštovanje, kapiraš šta pričam?“ Mnogo gleda američke filmove. Nesumnjivo na piratskim DVD-ovima.

„Dao sam ti nalog“, zareža Gejbrijel. „Učini kako sam ti rekao.“ On skupi usne. Otac je umeo tako da odlepi. U samo tri sekunde

stigao bi od nule do devedeset. Došao bi kući posle teškog dana u *Rajliju* pa bi seo pred kamin na gas i šuštao novinama i stopalima. „Večera na stolu u šest. Zar tražim mnogo?“ Mama bi obično to zagladila. Katkad bi dreknula: „Tražiš!“ Onda bi on pomahnitao, urlao bi po kući i tresao se, doslovno drhtao od besa. Uši bi mu dobile grimiznu boju, a vrhovi su mu bili beli od usijanjanja. Gejbrijel bi sa Dženi na vrhu stepeništa čekao da oluja prođe i, premda je imao čudan osećaj u stomaku, kao da će ga proterati proliv, znao je da je tata jadan jer ne može da se kontroliše.

Viktoru se smračila i zgužva lice, kao da se nagutao spreja za dezinfekciju. „Razumem, šefe“, ispljunuo je.

„Nema veze“, odvrati Gejb jer mu se iznenada sve smučilo. „Otići ću sam.“

Zidovi katakombi, cigle okrečene u belo, bili su poprskani kapljicama vode, kao da im ovde-onda izbijaju suze. U hodniku su visile gole sijalice i po vratima bacale sablasne senke. Na takvom mestu očekuješ da čuješ bat i odjek koraka, ali se Gejbrijelove plastične kloppe nisu čule na betonskom podu. Prošao je pored garderoba, jedne za momke, druge za devojke. Neko je između njih izbušio rupu za špijuniranje, pa je Glison otpustio kelnera Italijana, uprkos nedostatku dokaza o posedovanju vrele latinske krvi. Gejb ovlaš pogleda staru prostoriju za ribu, s vratima koja su se toliko ljuštila da su delovala kao da i sama imaju krljušt. U novije vreme najveći deo ribe stizao je već pripremljen, a samo su zamrznuti fileti (koje je dozvoljeno stavljati u ribarsku pitu) stizali dole. Tu se još osećalo na oseku, na pesak i osušenu morsku travu. Dok je hodao dalje, vazduh se raščičavao pa je počeo da miriše na sredstvo za čišćenje. Negde iznad njega su tandrkala kolica. Cevi, provodnici i zastrašujući komadi žice koji su pokrivali tavanicu izazivali su nelagodnost. Kad je skrenuo za ugao, Gejb se upitao koliko bi katakombe bile dugačke da se sastave svi hodnici. Teško bi ih bilo razmrsiti; bili su poređani kao u epileptičkom napadu s počecima, zavojima i ćorsokacima.

Pa i sama kuhinja je nesrećno projektovana. Kad bude imao svoj restoran, tražiće da se krene od početka. Da se preuredi od tavanice do poda, svakako će insistirati na tome.

Čarli je želela da zasnuje porodicu. „Ne postajem mlađa“, rekla je. Bilo joj je samo trideset osam godina. Dok se posmatrala u ogledalu,

pogled bi joj postao skeptičan, kao da ta sirena zategnute kože, zelenih očiju i riđe kose koju vidi pred sobom nikoga ne može zavarami, a najmanje sebe samu. Ni to što radi kao pevačica nije joj išlo u prilog. Bilo je toliko mlađih devojaka. „Ti i tvoj glupi plan“, rekla bi mućkajući martini. „Ne računaj na to da ću čekati.“ Gejb je smislio da je zaprosi na dan kad potpiše ugovor. Hoćeš li da živimo zajedno? Naravno, znao je odgovor. Našli bi stan, možda na reci, gde može da posmatra obale s nataloženim peskom i tromi tok Temze. Posle nekih godinu dana, kad budu sigurni, mogli bi pokušati da dobiju dete.

Dete. On dotaknu ćelu na temenu i upita se da li se povećava. Sad shvati da stoji pred žuto-crnom trakom koja obeležava mesto gde je Jurij živio i umro. Zbuni se jer nije mogao da se seti zbog čega je došao ovamo. Mora da je imao neki razlog. Možda je došao na minut-dva, jednostavno da oda poštu.

„Mogli bismo da zbrisemo u Tobago“, rekla je Čarli kad je sišla s bine. „Ti bi služio mešavinu kontinentalnih i morskih jela, a ja bih točila piće.“

Gejbrijel se zagleda u pod, u čelični kapak koji je označavao davno zaboravljenu rupu za ugalj, opasno oštru ručku umrljanu Jurijevom krvlju. Vrata stare kancelarije behu otvorena, a svetlo u njoj i dalje je gorelo. Policija je ostavila madrac i vreće za spavanje. Sve ostalo su odneli – dve crne vreće za đubre s Jurijevim ovozemaljskim dobrima. Gejb se sagnu ispod trake i uđe u kancelariju. Podiže omot nekog slatkiša i stavi ga u džep. Prostorija je bila veličine spavaće sobe s bračnim krevetom, a imala je dve niše ispunjene policama na naspramnim zidovima. Pronašli su rešo na butan, nekoliko šerpi, praznih tegli i boca od pića, penu za brijanje i brijač, nekoliko komada odeće, medaljon s uvojkom i jednu staru fotografiju – žena s rupicom na bradi i dve devojčice u prevelikim kaputima.

Kad otpeva poslednji set pesama, Čarli uvek bole leđa od dugog stajanja na štiklama. Oči je bole od dima u klubu. „A šta misliš o brodu za krstarenje? Ja ću pevati, ti ćeš kuvati. Ili obrnuto ako ti se to više dopada.“

Još nekoliko meseci pa će početi da žive zajedno. Ona je želela da se usidri, a ne da plovi.

On se obazre. Nije znao šta da radi. Sišao je da oda poštu Juriju, ali jedva da je i pomislio na njega. Trebalo je nekoga da pošalje po cveće. Spustiće buket baš ovde. U uglu se skupila buđ, a jedna polica

je bila nagorela, verovatno nesreća s rešoom. Hvala bogu pa je Jurij uspeo samo sebe da ubije.

Juče ujutro Gejb je prišao njegovom telu, zastao na nekoliko koraka od njega, i s rukama u džepovima postajao nekoliko praznih trenutaka pre nego što je otišao. Jurij je ležao na leđima, a crna, gusta krv, poput kapuljače, širila mu se oko glave. Na grudima je imao sede malje u gustim, kao oprljenim busenovima. One zdepaste noge su mu bile iskrivljene u različitim pravcima, kao da pokušava da izvede nekakvu gimnastičku figuru ili kozački ples. Peškiri koji je stezao u ruci obavio mu se oko stopala. Imao je mudro lice, taj Jurij: lako ga je bilo prevideti dok je u zelenom kombinezonu prebacivao masnuriju. Međutim, kako je ležao onako raskrečen i go, nije bilo teško uočiti kako su mu se modre i dobroćudne usne rastavile, naoko spremne da s njih sleti neki savet.

„Ne znam“, odgovorio je Ivan kad ga je inspektor pitao za Jurijevu porodicu.

„Ne, ne, ništa“, rekao je Viktor kad je njega pitao šta zna o Juriju.

„Ne posedujem nikakvu informaciju“, kazao je Sulejman.

„Molim vas“, zavapio je Beni. „Ne znam.“

Gejb ni sam nije pružio ništa više. Dao je podatke agencije preko koje je Jurij zaposlen.

Jurij sad leži negde na stolu u mrtvačnici, a niko ga nije obišao. Svakako ga je samoća ubila. Na tren Gejbrijel potonu. Šutnu madrac i lupi o zid, kao da proverava vlagu ili gips da nije popustio, u potrazi za poslom koji se ne sme odložiti. Pređe rukom preko police pa oslobodi meku gužvu materijala koja se zaglavila između police i zida. Par prozirnih crnih hulahopki zgužvanih u lopticu.

„Znači, bio je go, stari Jurij. Mislim da je čekao devojku. Šta ti misliš, glavni kuvaru, šta misliš?“

Gejbrijel oseti da je neko iza njega, još jedno srce koje kuca. Čušnu hulahopke u džep pantalona pa se okrenu i ugleda je. Tu devojku... Lenu... kako stoji na vratima u izmešanoj senci i svetlosti, pušta ga da je gleda i ona gleda njega. Lice joj je bilo usko i ukočeno, a šake, koje je držala stisnute na grudima, nalik kandžama bez mesa. Tog jutra je rekao Uni da je otpusti. Zapanjilo ga je što je nikad nije pogledao. Gejbrijelovo disanje se produbi, disao je vazduh koji i ona.

Zausti ne znajući šta da kaže.

Lena se osmehnu, ili mu se barem tako učini, pa otrča onim lavirintom.

DRUGO POGLAVLJE

HOTEL *IMPERIJAL*, KAO ŠTO JE GOSPODIN MEDOKS VOLEO DA ISTAKNE, imao je znatnu istoriju. Sagradio ga je 1878. godine industrijalac i šampion u negovanju bakenbarda, na lokaciji na kojoj je nekad bilo Kupatilo doktora Kalvervela u Ulici tisa, na Pikadiliju. Nosio je, kao i mnoge prethodne inkarnacije, potporne lukove i gargojle na pseudo-gotskoj fasadi. Prateći pristojnost i „diskretan luksuz“ viktorijanskog doba, kad su pušenje i sobe s bilijarom držali dame podalje od nevolja, *Imperijal* je burnih dvadesetih uživao glas zbog plesa, dekadencije i narušavanja pravila. Poseta Čarlsa Čaplina 1921. godine (kada ga je, dok je prolazio kroz grupu obožavalaca pratilo ne manje od četrdeset policajaca) učinila je *Imperijal* obaveznim kod zvezda i zvezdica britanskog nemog filma. Godine 1922. naširoko se pisalo o Tajronu Benksu (njegov najčuveniji film je *O-ruk!*), uhvaćenom spuštenih pantalona s tri maloletne šmizle pod svilenim čaršavom. Ovaj ispad je tajanstveno izostavljen u hotelskoj brošuri, ali gospodin Medoks ga je sa zadovoljstvom prepričao Gejbu kad je ovaj bio na razgovoru za posao.

Nakon toga kao da je izgubio interesovanje, pa je okrenuo stolicu i zagledao se kroz prozor, a Gejb je bio primoran da zuri u stub opiljaka koji mu se spuštao s vrata. „Noel Kauard“, rekao je gospodin Medoks, „komponovao je pesme ovde. Jaka stvar. Aga Kan je imao stalni apartman. Teodor Ruzvelt je 'dao ime' salonu. Baš velikodušno, zar ne misliš? Ko još? Hajle Selasije. To je u brošuri. Dole imam lepu družinu marketinških genijalaca.

Od tebe tražim pet godina“, produžio je obišavši oko stola od mahagonija i sevši na njegovu ivicu. Krupan muškarac u skupom odelu. Štedar s autoritetom kao da ga ima toliko da može da se razbacuje. „Tad ću biti blizu šezdesetim, Gejbrijele. Kud se dedoše te godine? Pet godina obećavam sebi da ću naći nešto pogodnije. Za čoveka mojih godina, mislim. Bahami, recimo. Britanska devičanska ostrva. Uzeću nekog tupadžiju, hoću da kažem zamenika upravnika, kog odaberem. Malo ću usporiti, smiriti se.“ Raširio je ruke i spojio šake iza glave.

Gejb je zapazio bezbojnu mrlju na unutrašnjoj strani zgloba, odakle mu je uklonjena tetovaža.

„Ne očekuju čuda. Na ovo mesto troše vrlo malo para, znaš.“

„Oni“ su kompanija *Hoteli pankontinental*, koja je pre nekoliko godina kupila *Imperijal* od *Halsion ležer grupe*, i svi su se nadali da će to označiti renesansu i obnavljanje posle dugih pola veka propadanja hotela.

Tokom rata ga je rekvirirala vlada za oficire rekonvalescente i postao je mesto tranzita za vojnike na odsustvu. Posle rata mu je vraćena prvobitna namena, ali početkom pedesetih vratari su se otimali o goste i hotel je bio primoran da zatvori vrata. Neko je u njemu nazreo potencijal za kancelarije. Uselila se firma za trgovinu duvanom, pa američka farmaceutska kompanija koja je pod krov stavila traku za trčanje, i to samo za direktore, i teren za odbojku u balskoj dvorani za one s nižih spratova i iz korporacije. Sedamdesetih su pokušali da *Imperijalu* vrate staru slavu, ali su sredinom osamdesetih u njemu odsedali „gubitaši“ i trgovački putnici koji su pakovali uzorke uz sodu bikarbonu i zdušno ispunjavali upitnike.

„Onda je“, rekao je gospodin Medoks, „mesje Žak... no, znaš tu priču.“ Restoran je i dalje nosio njegovo ime. „Eskofje je kratko radio, to ne zna mnogo ljudi, pre nego što je zbrisao u *Savoj*. Misliš da si dorastao Eskofjeu, ha?“ Namignuo je i nasmejao se i ne pretvarajući se da je veseo. Čelo mu je bilo nisko i snažno, izbačeno nad očnim dupljama.

„Ako vam dam pet godina, šta onda?“, pitao je Gejb. U glavi je dodao deset hiljada funti na početnu platu. Samo još jednu prijateljsku šalu i dodaće još pet hiljada.

„Šest glavnih kuvara u dve godine.“ Gospodin Medoks zavrte glavom u kraljevskom maniru, kao da bi kruna mogla da mu spadne.

„Sve sam drkoš. Da ja tebi nešto kažem: daj mi pet godina i ja ću ti dati đoku na tanjiru. Sedi, zaboga. Opusti se. Hoćeš cigaru?“

„Što se plate tiče“, procedi Gejbrijel.

Gospodin Medoks ga učutka pokretom ruke. „To sredi s mojim zamenikom. Reći ću mu da te ne razočara.“ Udario je šakom, a hrpa papira je poletela sa stola. „Odanost“, grmnuo je. „Je l' razumeš tu reč? Odakle si, glavni kuvaru? ...Šta? Gde je to, do đavola? Znaju li tamo za odanost?“⁵

Gejbrijel izađe na ulicu kroz obrtna vrata, stade na ivičnjaku i zagleda se u tamne kamene zidove hotela. Ponoć. Danas je radio šesnaest sati, a i kad je probao da se odmori, nametnut mu je sastanak sa službenikom za zaštitu okoline, koji je, uprkos tome što nije imao razloga da zatvori kuhinju, našao pregršt izgovora da Gejbu protraći vreme.

Na trenutak je zagledao podeljene prozore i isklesane groteskne figure natmurene pod parapetima. Kamen mu se učini hladan. Kroz vrata prodoše gosti i talas vrelog vazduha zasićenog mirisom vanile iz foajea. Gejb pogleda blistavi bar na recepciji, barske stolice raštrkane među staromodnim kožnim foteljama, ljubičastu i hromiranu „skulpturu“ okačenu o tavanicu, „arhitektonsko“ cveće koje može nekom da istera oko. Gledano ovako, spolja, opšti utisak je pomalo šizofreničan. *Imperijal* više nikad neće biti zaista velik. *Žak* neće biti dostojan svog imena. Veliki restorani, kao i veliki hoteli, imaju skladan dizajn i ujednačene standarde. Glisonovo cveće „molim te, svila“ odavalo ga je. Da je *Imperijal* živo biće, pomisli Gejb, reklo bi se – evonekoga ko nema pravu sliku o sebi.

Kad je stigao na Pikadili cirkus, počela je tiha kišica, uhvaćena u farove automobila koji su se tiskali bez reda, pa je nabirala vazduh i svetlucala po trotoaru. Elektronski reklamni panoi sijali su u zlatnim lukovima: samsung, sanio, neskafe. Erosov kip nad fontanom delovao je tmurno, uzurpiran veličanstvenim svetlećim natpisima. Čule su se trube vozila; dve mlade žene su se teturale prema Hejmarketu vrišteći, kikoćući se i pridržavajući jedna drugu. Na stepeništu fontane još pijanaca, profesionalaca koji su kratke živote posvetili tome. Kombi s viršlama se pušio i širio uljast miris crnog luka. Neki poslovni čovek u razmetljivom kaputu i s brkovima hteo je da pređe ulicu, ali je zapeo za šipke što su mu uhvatile moćni kišobran. Sredovečna

žena s čivavom pod miškom oklevala je pod maglovitim oreolom ulične svetiljke, procenjujući da li joj je bolje da pita za pravac ili da ostane pomalo izgubljena. Kiša, mirisi, reklamni panoi, tutnjava automobila – Gejb je sve to primetio iako su mu misli bile obuzete nečim drugim.

Gospodina Medoksa je video na delu mnogo puta. S gostima hotela, onim važnim, bio je šarmantan. Pamtio je i imena njihove dece. Bio je ponizan, ali ne i ulizica. Znao je šta im je potrebno i pre njih samih. S osobljem se uporno ponašao kao da je i on deo ekipe. Prešao je težak put od kuhinje do samog vrha. Išao je salama i hodnicima i razgovarao sa svima, od glavnog službenika za odnose s javnošću do sobarice, doduše češće je bio grub s onim prvim nego s potonjom, što je Gejbrijela navodilo na nevoljno divljenje. Ako neko nije radio kako treba, priskočio bi i sam to obavio. „Nikad ne traži od drugih da obave neki posao koji sam ne bi radio.“ Uhvatio bi sobaricu za ramena i nežno je pomerio u stranu. „Gledaj sad kako se to radi. Malko se oznojiš, je l' tako? Kapiraš. Znam da kapiraš.“ Bio je veseo i neposredan i uvek se trudio da ponovi poentu. Hvalio je i kažnjavao otvoreno, kao pošten čovek. Težeći da što uspešnije upravlja, koristio se humorom, podsticanjem i oštromnim shvatanjem psihologije. Ukratko, bio je prvoklasni siledžija. Kod podređenih je izazivao strah, koji su oni brkali s poštovanjem.

Gejb je to shvatio na onom prvom sastanku.

„Posao za privatnog klijenta“, rekao je gospodin Medoks, „to su muda od labuda. Poznajem mnogo ljudi. Mesec dana na jahti po rivijeri, šest nedelja na imanju u Los Anđelesu, dve nedelje u Aspenu, pa londonski penthaus za odmor, ili kuda već sve ne idu gazda i njegova žena za pokazivanje. Njoj kuvaš makrobiotičke bučkuriše, njemu spremaš odreske, svečana večera svake druge nedelje i to je to. Zar je to teško? Čeka te bezobrazno velika lova. Mislim na baš bezobraznu gomilu.“

„Zaista ste to radili?“, upitao je Gejb.

Glavni upravnik mu je uputio onaj razorni pogled. „Jesi li za? Mogu li da ti poželim dobrodošlicu u stado?“

Na tren se Gejb vratio u Blantvisl, opet je imao deset godina, čuškao je pastirsku pitu po tanjiru a majka je već počela da pere sudove i otac se odmakao od stola i puckao prstima kao što je činio

uvek pred neku pridiku. *Nikad ne udaraj dečka manjeg od tebe.* Čvrstim pokretom bi gladio sto, kao da izravna čaršav. Bio je građen kao hrt, ali su mu šake bile krupne i snažne. I okretne. U fabrici je kružila priča kako je Ted Lajfut mogao da čvoruje brže od svake mašine. *Nikad ne udaraj curu.* Svakako, bilo je vreme, doduše Gejb ga se ne seća tačno, kad je imao možda šest ili sedam godina, kada se divio ocu. Bilo je glupo kako je sedeo tako posle večere, kao Moj-sije, i iznosio zapovesti. *Nikad, ama baš nikad, nemoj da se rukuješ s muškarcem a onda pogaziš reč.*

Gejbrijel je ustao i rukovao se s novim poslodavcem. Bio je to prazan gest i obojica su to znali. Tako se igrala ta igra.

U klubu *Pingvin* Čarli je pevala *'Taint Nobody's Bizness If I Do.* Na sebi je imala onu srebrnu haljinu sa šljokicama i usku ogrlicu od žada. Potpetice su joj bile oštrije od noževa za odvajanje kostiju od mesa. Pijanista je nos držao uz dirke, skrhan težinom bluza.

Čarli spusti šaku na kuk i mrdnu ukrug ramenom; to je njen način mahanja Gejbu.

Gejb naruči pivo pa sede za šank i zagleda se u goste koji su mu gledali devojku. Prostorija je bila mračna, s lamperijom od lažnog drveta i tapaciranim separeima duž jednog zida. Na okruglim stolovima u sredini, zastrtim plišanim stolnjacima, stajale su lampice u stilu art deko koje su osvetljavale brade gostima. Neki od njih su sedeli s devojkama ili ljubavnicama koje su pipkale ogrlice i minduše; neki su sedeli po dvojica i trojica, kuckali se čašama, ponekad i reči-ma; većina je samo sedela s cigaretama i udisala i izdisala, od čega se vazduh sve više zgušnjavao.

Čarli i pijanista su bili na niskoj bini, podignutoj tek petnaestak centimetara od poda. Ova pesma nije odgovarala Čarlinom glasu jer je bio previsok za nju, suviše izazivački. Ona spusti kapke i pritisnu usne uz mikrofon kao da je on predmet svih njenih želja. Neki ćelavko za stolom blizu bine ustade i pozdravi je čašom. Načas se zaljulja pa ponovo sede.

„Znači, tebi se ona dopada?“ Gost za šankom je imao težak zlatni ručni sat i teške dlakave zglobove.

„Da“, potvrdi Gejb. „Meni izgleda dobro.“

Neznanac iskapi čašu. Priđe bliže Gejbu. Nosio je dobro odelo, svilenu kravatu. „Čuj“, reče, „umem ja da procenim karakter. U mom

poslu ako to ne umeš, gotov si. Ako te zanima...“ Uperi dva prsta u Čarli i ispali kao iz pištolja. „Mogu da ti kažem njenu PC.“

Gejb se zasmija. „Hajde“, reče. „Uputi me. Daj mi njenu početnu cenu.“

Onaj muškarac se nasloni na šank. Zažmiri i podrignu pa Gejb najednom shvati koliko je pijan. „Tri kamparija sa sodom ili jedan suvi martini. To bi ti bilo dovoljno. Isisala bi ti jezik iz glave, jebala se kao zečica pa, ako imaš sreće, ukrala ti samo gotovinu iz novčanika, ostavila ti proklete kartice.“

Da se nasmejao, Gejb bi ga udario, ali se čovek učutao i delovao snuždeno. Obojica su gledala u Čarli. Pevala je neku ljubavnu pesmu, nešto od Berta Bakaraka, a svaku reč je natopila ironijom; tako se činilo Gejbu.

Na trenutak se zapitao da li je spavala s ovim čovekom.

„E pa“, nastavi gost, „najbolje što Britanija može da pruži.“ On pokuša da iskapi čašu, ali tad uvide da je to već učinio. „I sam bih pokušao – da budem iskren – ali ona je van moje lige.“

Čarli se kosa rasipala po ramenima u teškim talasima. Bila je izrazito riđa, kao irski seter, a koža joj je bila kremastobela. „Kako je bilo danas?“ upitala je. „Kako je bilo na poslu?“ Položila je ruku na šank i uzela Gejbu za šaku.

„Dobro“, reče on. „Za šta si – crveno ili belo?“

Ona se ispravi na barskoj stolici i prekrsti noge. Haljina joj je bila tesna. Zbog nje je morala da sedi uspravno. „Zezaš me“, reče. „Dobro?“

On se seti one devojke Lene, i senki koje su joj produbljivale obraze. Podiže čašu s pivom i polako otpi kao da krije sliku iz misli.

Čarli zabaci kosu s jednog ramena. Istraživala ga je hladnim zele-nim očima i smešila se na onaj svoj iskrivljen način. „Tek još jedan običan dan. Nemaš ništa da ispričaš.“

„Ne znam“, reče on. „Juče je bilo... pa, ispričao sam ti. Nekako sam očekivao da će sve da prsne, ali danas se ništa nije dogodilo, zaista. Možda i neće.“

Čarli zatraži od šankera veliku čašu šablja. „Nesreće se dešavaju, zar ne?“ Ona pritisnu visoku štiklu uz Gejbovu cevnicu. „Mogla bih da slomim vrat na njima.“

Kad se Lena ponovo pojavi, razgovaraće s njom, nasamo, o tome šta je tamo tražila ovog popodneva. Kosa joj je bila plava, gotovo bezbojna. Nikad mu se nisu naročito dopadale plavuše.

„Zovem planetu Gejbrijel. Ne. Tu nema znakova inteligentnog života.“

„Izvini“, reče Gejb. Ali Lena više neće doći. Otpuštena je.

„Meni je dan bio sjajan, hvala ti što se raspituješ.“

„Stvarno je bio?“ On klimnu glavom. „Dobro.“ Mada, ako nije videla Unu, nije mogla znati da je izgubila posao. Pa zašto je onda pobjegla?

Čarli je vrtela vino u čaši. Imala je veliki ćilibarski prsten koji je kupila na bazaru u Marakešu, na produženom vikendu s Gejbom. „Prepodne sam provela u takozvanom studiju – dek u spavaćoj sobi, to je studio – snimajući pesmu koja će možda biti, a možda i neće, deo kompilacijskog CD-a za Japan. A po podne sam išla na audiciju za stalni posao u nekom klubu na Mejferu samo za članove. Tipu je ljiga curila iz svih otvora i procenio je da sam prestara, jednostavno mi je bilo jasno, a zaista osećam da nešto postižem, znaš, kao da mi život tek počinje.“

Ukoliko je i delovalo kao da traži podršku, nije bio dobar čas da joj je pruži. Gejb je to otkrio metodom pokušaja i pogrešaka. „Što ne probaš u nekoj od onih televizijskih emisija za talentovane“, reče. „To ti je još preostalo.“ Policija je htela da ispita Lenu. Moraće ponovo da je traže.

„Hvala“, odvrati Čarli. „Uradiću to onda kad ti budeš imao svoju kuvarsku emisiju. Kako to da nemaš svoju kuvarsku emisiju? Nana Higson bi to volela da zna.“

Nana je Gejbrijelova baba po majci. Sada živi s njegovim ocem. Filis Henrijeta Džozefin Higson. Gejb ju je zvao nana. Tata ju je zvao Filis ili, davno, „premeštaljka“, ali njoj iza leđa. Komšije su je i dalje zvale gospođa Higson, čak i posle dvadeset godina. Samo je Čarli o njoj govorila kao o nani Higson, ali je još nije upoznala.

„Više ti nikad ništa neću ispričati“, reče Gejb. Spusti joj ruku na ključnu kost, odmah ispod ogrlice. Pomisli, kao što je toliko puta ranije pomišljao, da svi tu mogu da vide da je on s njom.

„Dušo, ne mogu da ostanem u drugom delu.“ Čovek je bio gubitnik u šarenom džemperu. Imao je stomačić i ćelavio je na najgori način, s onim jadnim ostrvom između dva sve dublja zaliska. Nagnuo se između Gejba i Čarli da spusti nekoliko čaša na šank.

„Ako ostanem, biće još najmanje tri runde pa će mi proraditi kiseli-na, znaš. Zato odoh, dušo.“ Namignu joj. „Nemoj to da shvatiš lično. Ti si bomba, zaista.“

Čarli je zadržala miran izraz lica. „Zbog obožavalaca vredi sve ovo.“

Gejb se osvrnu po klubu, pogleda ono mutno staklo na stubovima, klizava sedišta klupa, pepeljare u obliku pingvina i konobaricu koja ih je praznila, staru Megi, koja je i sama prilično bila građena nalik pingvinu. Sve mu je delovalo nestvarno. Ovaj lažni život koji on vodi dok normalan svet spava.

„Hej“, pozva ga Čarli, „kad ćeš me odvesti na sever?“

On pomisli na nanu u spavaćici, kad ju je poslednji put posetio, kako hita po salonu s kolicima s pićem, koja su joj služila umesto štapa ili hodalice. „Nego“, počela je kad ga je poljubila i povratila dah. „Gledala sam onog kuvara na TV-u, bio je grozan. Ju, rekla sam tvom ocu, našem Gejbu treba ovako nešto. Sad ima i mlađih momaka, ali ne tako dobrih kao on, koji su uskočili na TV pre nego što se on oprobao.“ Na obrazu je osetio njen praškast obraz, kao da će se izmrviti u gomilicu prašine. „Nano“, rekao joj je, „nije tako jednostavno da se 'opropaš'. Ne ide to po nekom redu.“ Ona se smestila u beržeru i podigla noge u čupavim zepama na taburet. „Gejbrijele, srce mi preskače. Je l' ti otac to rekao? Nije. Sumnjaju i na početak gihta. Ali su mi sve sposobnosti očuvane, sunce moje. Biću ti zahvalna da to imaš na umu kad sledeći put zineš.“ Sklopila je oči i zabrundala, a tek posle nekog vremena Gejb je shvatio da je zadremala.

„Ti bi se dopala nani“, reče Gejb Čarli. „Zaključila bi kako i ti treba da budeš na TV-u.“

„To ne zvuči baš kao dogovor. Zapravo, zvuči kao da misliš da bih joj se dopala kad bih je upoznala, ali neću, pa joj se neću ni dopasti.“

„Šta?“

Čarli uzdahnu. „Šta meni fali, Gejbrijele, ha?“

„Ništa“, mehanički odgovori Gejb. „Sjajna si.“

„Ja sam bomba, zaista jesam.“ Ona skliznu sa stolice i popravi haljinu. Jedna šljokica otpade i osta joj u ruci, a ona mu je zalepi na grudi. On joj spusti dlan na butinu, a ona mu se izmigolji. „Ne mogu da ostavim obožavaoce da me čekaju.“

Pijanista je zauzeo svoje mesto, ali je dovršavao cigaretu.

„Kod mene ili kod tebe noćas?“, upita Gejb. Zevnu i pogleda na sat.

„I ja sam umorna, ljubavniče. Noćas želim svoj krevet i hoću da spavam sama.“

U frižideru su bila tri paradajza, tabla čokolade (80 procenata čistog kakaoa), bajat biojogurt i komadić brija. Gejb pojede dva paradajza i ponese štanglu čokolade do dnevne sobe.

Stan mu je bio u staroj školskoj zgradi u Ulici Kenington, neda-leko od Carskog vojnog muzeja. Imao je prozore koji se otvaraju nagore i pogled na autobuse i dimnjake. To je jedan od samo deset stanova i kad se Gejb uselio pitao se koliko je školaraca moglo da stane u ovaj prostor koji je sad samo njegov.

U dnevnoj sobi su bili nov hrastov parket i ugradna rasveta. Agent za nekretnine koji mu je pokazao stan opisao ga je kao „delimično opremljen“, ali je za Gejba on bio sasvim opremljen i odmah ga je iznajmio. Tu je bio i dugačak, nizak kauč, ultramoderan i ultraneudoban, presvučen u zeleno koje se slagalo s razbacanim jastučićima, jednako tvrđim kao što i izgledaju. Stočić za kafu je bio u obliku ogromne kocke šećera. Pod prozorom Le Korbizjeova stolica od hroma i crne kože. Dužinom jednog zida prostirala se crna polica. Gejb je dodao knjige i ćilim. Slike koje je nameravao da okači bile su naslonjene uz police.

On sede na kauč i pogleda Le Korbizjeovu stolicu, jedino udobno mesto za sedenje. Par koji je živeo s druge strane hodnika stigao je kući. Uvek su stajali pred ulaznim vratima i pravili predstavu oko ključeva. Bili su mladi i često su ostajali napolju do kasno. Ona je odlazila rano ujutro, dovikivala pozdrav i poslednja uputstva. On je slušao *Koldplej* i *Rejdiohed* odvrnute na najglasnije i treskao vratima kad bi izlazio pa trčao niz stepenice. Gejbu bi rekli „ćao“, kad god ga sretnu. Jedni o drugima znali su tek kako se zovu.

Gejb je pojeo čokolade taman toliko koliko mu je bilo potrebno energije da ustane i ode da opere zube pa da legne.

Sasvim je u redu što je Čarli htela da bude sama. I on je to želeo. Ta devojka, sudopera Lena, stalno mu se vrmala po glavi. Ono što je već osetio, nekakva mučnina, pošto mu je prikazala svoju monstruožnu stranu u katakombama, brzo je nestalo, ali ga je zamenila glavobolja. Policija je ispitala sve ostale. Ona je jedina još preostala da sve povežu.

Upita se koje su joj boje oči. Razgovarao je s njom jednom, pri-seti se, o glancanju čaša za vino pre nego što se poređaju na policu. Kosa joj je izvirila pod zelenom čistačkom kapom i uvukla se u ugao usta. Da, setio se. Sad se setio. Kako je izgledala. Kako ga je gledala. Klimala je glavom zureći u prosutu sapunjavu vodu pa je podigla pogled. Oči su joj bile tamne, tamnoplave, krupne i duboke, a ona je razdvojila usne i on joj je prišao i poljubio je. Poljubio ju je snažno, pa još jače, jer je to ona želela, bio je uveren u to, a što ju je snažnije ljubio, ona je to sve više htela, znao je, a onda se odmakla i on je video šta je uradio: po čitavom licu joj je bilo krvi.

Čokolada, koja mu je ostala u ustima kad je zadremao, otopila se i curila mu niz bradu. Gejb ode u kuhinju po papirne maramice pa promućka vodom usta i ispljunu. Primeti kako automatska sekretarica trepti pa pritisnu dugme.

„Gejbe, Dženi ovde. Znam da si zauzet – zar nismo svi – ali danas sam pričala s tatom i ne mogu da verujem da mu nisi ni odgovorio na poziv. Pozovi ga, Gejbe, važi?“ Tu je nastala stanka, a Gejb ju je čuo kako diše. „Dobro“, rekla je neubedljivo. „Živeo.“

Kad je to njegova mlađa sestra postala žena koja govori „živeo“?

Tata je pre nekoliko dana ostavio poruku. „Zdravo, Gejbrijele. Ovde tvoj otac, koji te zove u nedelju po podne, otprilike oko tri sata.“ Od njega je retko dobijao poruke, a bile su uvek napregnute i sumorne, kao da ga zove anđeo smrti da zakaže sastanak. „Volô bi' da razgovaram s tobom. Hoćeš li, molim te, da me pozoveš na broj u Blantvislu. Hvala.“ Glas preko telefona bio mu je i jasniji i stegnutiji nego u prirodi. Kad dođeš u određene godine, izgleda, nemoguće je da normalno govoriš u telefonsku sekretaricu. Da ga pozove na broj u Blantvislu – kao da bi inače mogao da ga dobije na neki drugi broj telefona.

Gejb je nameravao da ga zove, ali ova nedelja mu je bila baš gadna. Sad je prekasno bilo koga da zove.

Taman se spremao da ugasi svetlo kad mu od zvonjave telefona prođe jeza telom.

„Gejbe“, reče Dženi. „Jesi li to ti?“

„Džen, dobro ti je?“

„Dobro mi je, da, dobro, sad je dva ujutro, do vraga, a ja preturam po kući, skupljam sokne i proveravam prašinu na ramovima slika i

samo što sam ispraznila kantu za đubre ali, znaš, kad ne možeš da zaspiš, poslednje što želiš jeste da odeš u krevet. Hoću da kažem nije to poslednje što želiš, to je prvo što želiš da uradiš, ali ne bi trebalo jer to nije dobra – o, kako se ono kaže – *higijena* sna, tako kaže moj lekar, a pokušavamo da se klonimo tableta, mada meni ne bi smetalo, ponekad mi se čini, ovaj, zašto prosto ne probam s njima? Onda se opomenem: Dženi, to nije put kojim hoćeš da ideš kad već ima drugih puteva kojima možeš da kreneš, i zaista ih ima. Uostalom, htela sam da te zovem i znam da si noćna ptica, pa sam tako podigla slušalicu i... nisam te, valjda, probudila? Mislim, zvala sam ranije i nisi bio tu pa sam pretpostavila da, ako malo pričekam, ali ne mnogo...“

„Dženi“, prekinu je Gejb. „Još nisam legao. Drago mi je što si zvala. Kako su deca?“

Čuo je udah i izdah. Ili pali cigaretu ili udiše inhalator.

„Harli ima devojkicu, zove se Vajolet i radi u *Rajliju* na tezgi u *Krejzi glejzisu* i ima probušen nos i pupak, a i još neke minduše o kojima ne želim da mislim i, premda ne izgleda tako, ona je ono što bih nazvala dobar uticaj. Ionako je to do našeg Harlija, jer znaš kako je upadao u nevolje, a baš neki dan sam mu rekla: Harli, mislim da te je Vajolet pritegla, mislim samo na dobar način zato što, ovaj, kad je bio mlađi... a Vajolet je baš starinsko ime, zar ne? Ima devetnaest, godinu dana je starija od Harlija i...“

Gejb odmaknu telefon od uha. Pre dve godine – ili možda tri? – zbunio se kad je Dženi ušla u kuhinju u Ulici Ploder a on shvatio kako je ostarila, kako ju je srednje doba obujmilo kao oni slojevi sala na rukama, nogama, vratu. Dženi, koja je nekad nosila iscepane mini suknje od teksasa i dobacivala odbojne poglede. Ona koja je izbacivala lakonske reči u pabu a svi oko nje su se lomili da ih pokupe, urame i šire dalje. Sad upotrebljava toliko reči, a sve uglavnom prolaze pored tebe.

On ponovo pritisnu slušalicu uz uho.

„...drago zbog toga, ali jednostavno moraš da brineš. Brineš o svakoj sitnici kad si roditelj, znaš, verovatno ne znaš, barem ne još, ali znaš ti Bejli, uvek je bandoglava, a ja joj kažem: Bejli, znam da sam ti mama i da ne želiš da slušaš...“

„Dženi“, reče Gejb. „Malko je kasno, čak i za mene. Zvaću te...“

„Sutra“, upade Dženi. „Zvaću te sutra. To uvek kažeš.“

„Stvarno?“

„Da“, odgovori Dženi zapalivši još jednu pljugu ili udahnuvši još jednom inhalator. „Ali me nikad ne pozoveš.“

„Zar? Mislim, zovem te. Sigurno te zovem kad kažem.“

„Ne“, uporno mu reče sestra. „Ne zoveš.“

Nastade pauza.

„Pa“, reče Gejb.

„Gejbe, moram s tobom da razgovaram.“

Gejb se vrati uz sudoperu pod kuhinjskim prozorom. Čevab-džinica preko puta se zatvarala. Jedan muškarac je uprtio kese sa đubretom do ivičnjaka, drugi je spustio metalni kapak. Ispod njega je sipilo žuto svetlo. Plastična kesa prelete preko ulice. „Hoću i ja s tobom da razgovaram“, reče Gejbrijel i shvati, na svoje iznenađenje, kako to stvarno misli.

„Izvini“, reče Dženi, „nisam ništa pitala o tebi. Kako si? Reci mi kako si zaista.“

„Dobro.“ Ova reč mu je jednostavno izletela čim je otvorio usta. Pokušao je da smisli još nešto da kaže.

Iz slušalice se čulo samo pucketanje veze.

On pokuša još jednom. „Zauzet sam na poslu. Razmišljam o tome da otvorim...“

„...sopstveni restoran...“

„...sopstveni restoran... A Čarli i ja razmišljamo o...“

„...tome da živite zajedno...“

„...tome da živimo... ali teško je...“

„...naći vremena...“

„Da.“ Da li ona svima dovršava rečenice? Zašto to radi? Zar je sve što je on kazao tako predvidljivo, tako dosadno?

„Nadam se da ću je uskoro upoznati, Gejbrijele, vreme je da je konačno učiniš poštenom ženom... i kladim se da i ona tako misli, mada nije spremna to i da kaže. Ali neću sad o tome, nisam te zato zvala, ne u ovo doba noći iako sam znala da si najverovatnije budan...“

Da li one završavaju jedna drugoj rečenice, Dženi i njene prijateljice iz Blantvisla? Bev, Ivet, Gejl i već ko još radi u kol-centru.

„...a htela sam da razgovaramo o tati...“

Možda završavaju. Možda kad im neko dovrši rečenicu imaju utisak da su ih razumeli. Svaka dovršena rečenica je mali izraz odanosti, ljubavi. Ova misao ga je iscrpla. Gejb je želeo da ode u krevet.

„...ti brodovi koje je pravio od šibica, sećaš li se? Imao je sve crteže i slike *Titanika* i napravio ga je od šibica, o, tako lepo i ono kako je provodio po čitav sat samo gledajući, rešavajući kako da postavi sledeću šibicu...“

Jednom je Gejb bez dozvole stavio neki brod u kadu i uništio ga. Prestrašio se kako da kaže tati, ali tata je rekao samo: Pa, hajde da ga zajedno popravimo, kao da će to biti nešto lepo što će raditi.

„...i znam da si vrlo zauzet i tako mi boga veruj mi da ne mislim da nisi, ali kad sam čula da ga nisi zvao, a to je bilo pre tri dana, pomislila sam...“

Svetlo u ćevabdžinici se ugasio. Mesec je bio gotovo pun, ali tako bleđ da je slabo svetleo onako obešen nad dimnjacima. I zvezde su bile slabašne i malobrojne; nisu treperile, već bi samo tu i tamo bleesnule, kao da bi svakog trenu mogle da se ugase. Kad je Gejb bio dečak, bilo je više zvezda i bile su sjajnije. Tako mu se činilo. Glas njegove sestre i dalje se čuo, bilo je pravo čudo što nije ostala bez daha. On bi joj dovršio rečenicu kad bi umeo. Kad bi samo znao kako, ili kada, ili da će se to ikad završiti.

„...tata je hteo sâm da ti kaže ali, znaš, dok ti njega pozoveš...“

Da je Dženi otišla iz Blantvisla. Da nije sebi natovarila dete na grbaču. Kakva je uopšte svrha da razmišlja o tome? Sad nosi plišane trenerke ljubičaste ili zelene boje. Kosu sređuje u salonu *Uvij i oboj*, pije u *Pegavom psu* ili *Turčinovoj glavi*, a svakog četvrtka je večer tombole. Učini mu se čudno kako se zbog toga što o njoj zna i najsitniju pojedinost oseća kao da je uopšte i ne poznaje.

„...izgleda da nisu uspeli da skinu svaki delić kad su mu odsekli deo debelog creva i to se sad proširilo na jetru.“

Dženi konačno ućuta.

„O“, izusti Gejb. „Tako.“

„Gejbe“, reče Dženi. Plakala je.

„Džen?“ Slušao je šta govori, ali nije čuo. Proširilo se na jetru. Ali tata nije bio bolestan. „Dženi?“

Čuo ju je kako trese nos. „Nije mi rekao ni za rak debelog creva. U bolnici je bio samo dva dana, a nisam ni znala da je tamo dok mi nana nije rekla, a on je kazao da je to 'neka gnjavaža s crevima', a ja sam, ovaj, to prihvatila tako jer mi Bejli pravi probleme, a Harli se potukao i tako jedno po jedno...“ Glas joj utihnu.

„Niko mi nije rekao da je bio u bolnici. Kad je to bilo?“

Dženi šmrču. „Možda pre nekih osamnaest meseci.“

„Pre godinu i po? Niko mi nije rekao.“

„Niko mi nije rekao. Niko mi nije rekao. Zar samo to umeš da kažeš? Tako mi boga, Gejbrijele. Nisam verovala da ću reći ovo, ali iznenadio si me, zaista. Smatrala sam da se neću ponovo iznenaditi što si tako sebičan, ali moram da ti priznam, ovog puta si uspeo.“

Gejb odvrnu slavinu. Okretao je dok je mogao. Voda udari po čeličnoj sudoperi i prsnu u prozor, zid, njemu na košulju. On je zavrnu. „Pa“, reče ujednačeno i dubokim glasom, „pregrmeće on i ovo. Mora da postoji mogućnost.“

„S rakom jetre je nema“, odvrati Dženi, začudo veoma ukočeno. „Čitala sam.“